

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I ПРАВНИ ОСНОВ

Правни основ за доношење Уредбе о условима и начину доделе и коришћења средстава за подстицање унапређења туристичког промета домаћих туриста на територији Републике Србије садржан је у члану члана 28. став 1. тачка 10) и члана 29. став 3. Закона о туризму ("Службени гласник РС", број 17/2019).

Одредбама члана 28. тачка 10) Закона о туризму, ради усмеравања и подстицања развоја туризма у буџету Републике Србије, обезбеђују се средства, између осталог, за подстицање унапређења туристичког промета домаћих туриста и организованог туристичког промета страних туриста на територији Републике Србије. Сходно члану 29. став 3. истог закона Влада Републике Србије ближе прописује услове и начин доделе и коришћење средстава.

Ова уредба доноси се на предлог Министарства трговине, туризма и телекомуникација, које сагласно члану 9. Закона о министарствима („Службени гласник РС”, број 128/20), између осталог, обавља послове државне управе у области туризма.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ

Туризам представља изузетно важну компоненту националне економије. Ова привредна грана, посебно кроз раст међународних долазака, директно подстиче запошљавање и отварање нових радних места у туристичко угоститељској привреди, али и у другим гранама које снабдевају туризам робом и услугама кроз мултипликативне и индиректне утицаје. Ово се протеже на бројне привредне гране, од грађевинарства и индустрије намештаја, до најочигледнијих утицаја на саобраћај и пољопривредно прехранбenu индустрију. Због свог доприноса укупном бруто домаћем производу (БДП), туризам се и препоручује као један од приоритетних сектора за многе земље у развоју.

У циљу интензивирања коришћења постојеће туристичке понуде у Републици Србији и умањења девизног одлива, доноси се ова Уредба која стимулише боравак домаћих туриста у Републици Србији и утиче на продужење просечног броја ноћења домаћих туриста у Републици Србији.

Надаље, имајући у виду да се Уредба о условима и начину доделе и коришћења средстава за подстицање унапређења туристичког промета домаћих туриста на територији Републике Србије доноси од 2015. године, може се рећи да је до сада дала значајне резултате у подстицању домаћег туризма.

Наиме, од 2015. године, након вишегодишње стагнације и пада броја домаћих туриста, домаћи туристички промет бележи константан пораст захваљујући ваучерима за одмор у Републици Србији: 12% у 2015; 13% у 2016; 8% у 2017; 8% у 2018. и 7,2% у 2019. години. Истовремено, с обзиром да је важан услов ове Уредбе, да угоститељи буду евидентирани у централном информационом систему за угоститељство и туризам (еТуриста) који је почео са радом 1. октобра 2020. године, као и да објекти у власништву физичких лица пружаоца услуга смештаја треба да буду категорисани, ова Уредба у значајној мери доприноси смањењу сиве економије у сектору туризма и угоститељства.

По годинама:

Година	Број поднетих захтева грађана	Број пријављених угоститеља
2015	14.087	244
2016	46.000	650
2017	91.907	916
2018	100.000	1.237
2019	120.000	1.454
2020	274.010	2.198

Такође, имајућу у виду чињеницу да је сектор туризма и угоститељства највише погођен кризом изазваном епидемијом COVID 19, овај вид подстицања домаћег туризма добио је додатно на значају. Наиме, велики губици у овом сектору су донекле ублажени туристичким прометом домаћих туриста: број долазака домаћих туриста (263.719) је у августу забележио пораст за 25,3%, а број ноћења домаћих туриста (1.000.516) је био у порасту за 23,1%, у односу на август 2019. године.

Све указује да ће и 2021. година бити изазовна за српски туризам, те да су ваучери за одмор у Србији значајни за амортизовање огромне штете у сектору туризма и угоститељства услед епидемије COVID 19, што може да има позитивне импликације на умањење потребе за другим интервенцијама у овом сектору.

III ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. уредбе утврђују се услови и начин доделе и коришћења средстава за подстицање унапређења туристичког промета домаћих туриста на територији Републике Србије (у даљем тексту: подстицање развоја домаћег туризма).

Чланом 2. уредбе прописано је да се подстицање развоја домаћег туризма спроводи кроз доделу ваучера за субвенционисано коришћење услуге смештаја у угоститељским објектима, на територији Републике Србије (у даљем тексту: ваучер), у трајању од најмање пет ноћења, изван пребивалишта корисника ваучера.

Чланом 3. уредбе прописано је да услуге смештаја из члана 2. ове уредбе пружа привредно друштво, друго правно лице, предузетник, физичко лице, као и здравствене установе које организују боравак и пружају услуге превенције, лечења и рехабилитације, а пружају услуге смештаја и исхране трећим лицима у складу са прописима којима се уређује област угоститељства, као и физичка лица која пружају угоститељске услуге у категорисаним објектима домаће радности и сеоског туристичког домаћинства, а у којима се угоститељска делатност обавља у складу са прописима којима се уређује област угоститељства (у даљем тексту: Угоститељ).

Такође се прописује и обавеза издавања фискалног, односно посебног рачуна, уз начин истицања боравишне таксе.

Чланом 4. уредбе прописују се да корисници ваучер могу бити:

- 1) корисници права на пензију;
- 2) незапослена лица из евиденције Националне службе за запошљавање и друга лица на евиденцији Националне службе за запошљавање (корисници посебне новчане накнаде и привремене накнаде);

- 3) корисници права на додатак за помоћ и негу другог лица, који то право остварују у складу са законом којим се уређује социјална заштита;
- 4) корисници права на додатак за помоћ и негу другог лица, који то право остварују у складу са законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање;
- 5) радно ангажована лица са примањима, која не прелазе износ од 70.000 динара месечно;
- 6) ратни војни инвалиди и цивилни инвалиди рата са примањима, која не прелазе износ од 70.000 динара месечно;
- 7) корисници права на накнаду на породичну инвалиднину по палом борцу;
- 8) носиоци активног породичног пољопривредног газдинства који су се изјаснили да се баве искључиво пољопривредом, уписани у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, бр. 41/09, 10/13 – др. закон и 101/16);
- 9) студенти.

Лица из става 1. тачка 9) овог члана субвенционисано коришћење услуге смештаја у угоститељским објектима, поред места пребивалишта, не могу да остваре и у месту студирања.

Корисник ваучера може остварити право на субвенционисано коришћење услуга смештаја у угоститељским објектима само по једном основу из става 1. овог члана.

Корисник ваучера је дужан да ваучер користи лично, искључиво за услуге смештаја у угоститељском објекту за који је издата потврда о резервацији, на начин прописан овом уредбом.

Чланом 5. уредбе прописује се да подстицање развоја домаћег туризма спроводи Министарство трговине, туризма и телекомуникација (у даљем тексту: Министарство), у сарадњи са Министарством финансија, Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, центрима за социјални рад, филијалама Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Националном службом за запошљавање, Централним регистром обавезног социјалног осигурања, Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управом за аграрна плаћања и Јавним предузећем „Пошта Србије”, Београд (у даљем тексту: Пошта Србије).

Чланом 6. уредбе прописано је да Министарство објављује обавештење којим се позивају Угоститељи да се пријаве ради реализације шеме доделе ваучера корисницима.

Пријаву за учешће у реализацији шеме доделе ваучера корисницима (у даљем тексту: пријава за учешће), Министарству подносе Угоститељи писаним путем.

Даље, прописује се садржина пријава за учешће, као и обавеза прилагања одређене документације

У случају да физичко лице угоститељске услуге пружа непосредно подаци о посреднику из става 3. тач. 2) и 3) овог члана се не уносе.

За сваки објекат који Угоститељ ставља у функцију реализације шеме доделе ваучера подноси се посебна пријава.

Подаци из пријава и документа из става 3. овог члана морају да буду тачни и истинити.

Угоститељ је у обавези да писаним путем информисе Министарство о свим статусним и другим променама у току периода трајања шеме доделе ваучера, о чему прилаже одговарајуће доказе.

У случају повећања смештајних капацитета Угоститељ је дужан да пре њиховог стављања у функцију поступи на начин прописан ставом 8. овог члана.

Министарство сачињава листу Угоститеља који су испунили услове за реализацију шеме доделе ваучера и објављује је на званичној интернет презентацији Министарства.

Корисницима ваучера Угоститељ може да пружа услуге смештаја почев од наредног дана, рачунајући од дана објављивања на листи из става 10. овог члана.

Уколико у току периода трајања шеме доделе ваучера Угоститељ престане да испуњава услове прописане законом и овом уредбом, у обавези је да од дана престанка испуњења услова, обустави реализацију доделе ваучера.

Такође, прописују се ситуације у којима се ваучери неће рефундирати, као и разлози због којим Министарство може брисати Угоститеља са листе.

Прописује се да Угоститељ физичко лице не може дати овлашћење другом физичком лицу да у његово име и за његов рачун обавља послове у вези са реализацијом шеме доделе ваучера (потписивање ваучера, пријава угоститеља за учешће у реализацији шеме доделе ваучера, захтева за рефундацију, посебних рачуна и друго).

Угоститељ који није евидентиран у централном информационом систему у области угоститељства и туризма (Е-туриста) не може остварити право по основу ове уредбе.

Угоститељ који кориснике ваучера није унео, као кориснике услуге смештаја, у централни информациони систем у области угоститељства и туризма (Е-туриста), за та лица не може остварити право на рефундацију ваучера.

Чланом 7. уредбе прописано је да по објављивању листе Угоститеља из члана 6. став 10. ове уредбе, Министарство објављује обавештење за подношење пријава за доделу ваучера (у даљем тексту: пријава).

Лице које испуњава услове из члана 4. ове уредбе врши резервацију смештаја код Угоститеља са објављене листе, на основу чега Угоститељ издаје потврду о резервацији.

Лице из става 2. овог члана подноси пријаву, са прописаним садржајем

Лице из става 2. овог члана уз пријаву ставља на увид личну карту или пасош, као и потврду о извршеној резервацији.

Лице из члана 4. став 1. тачка 1) ове уредбе ставља на увид оригинал пензионог чека или решење о оствареном праву на пензију.

Изузетно, корисник права на пензију из иностранства ставља на увид оригинални документ који издаје банка са територије републике србије, а којим се потврђује новчани прилив по основу оствареног права на пензију.

Лице из члана 4. став 1. тачка 5) ове уредбе ставља на увид оригинал потврде о запослењу и оствареној заради исплаћеној у месецу који претходи месецу у коме се подноси пријава, коју издаје послодавац или исплатни листић за зараду исплаћену у месецу који претходи месецу у коме се подноси пријава.

Лице из члана 4. став 1. тачка 9) ове уредбе прилаже оригинал потврду високошколске установе о статусу студента првог, другог или трећег степена, за текућу школску годину.

Лице из става 2. овог члана пријаву подноси лично и ставља на увид, односно прилаже потребну документацију.

Изузетно, за лица из члана 4. став 1. тач. 1), 3), 4), 6) и 7) ове уредбе, подношење пријаве и стављање на увид потребне документације може извршити друго лице.

За малолетно или пословно неспособно лице, које испуњава услов из члана 4. ове уредбе, пријаву подноси законски заступник (родитељ, односно старатељ).

Лице које испуњава услове из члана 4. ове уредбе стиче право на доделу ваучера, ако је услов из члана 4. ове уредбе остварио даном подношења пријаве.

Пријава се попуњава на обрасцу „Пријава за доделу ваучера за субвенционисано коришћење услуга смештаја у угоститељским објектима у 2021. години”, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Чланом 8. уредбе прописује се да се подношење пријаве и њихово евидентирање путем наменске апликације врши преко шалтера Поште Србије.

Лице из члана 7. ст. 2, 9. и 10. ове уредбе након подношења пријаве и потребне документације, односно стављања на увид потребне документације, својеручно потписује потврду о евидентирању пријаве, коју издаје Пошта Србије и која садржи изјаву да су подаци унети у пријаву, као и да су подаци из потврде тачни и истинити.

Поднете, односно евидентирание пријаве и издате потврде о евидентирању из ст. 1. и 2. овог члана хронолошки се одлажу и чувају 18 месеци у Пошти Србије, сагласно листи категорија регистраторског материјала са роковима чувања Поште Србије.

Пошта Србије ће након спроведеног пријема пријава Министарству, као и другим институцијама из члана 9. ст. 1–3. ове уредбе омогућити приступ евидентираним пријавама по категоријама подносилаца пријава, преко свог FTP сервера.

Чланом 9. уредбе прописано је да проверу испуњености услова за доделу ваучера за лица из члана 4. став 1. тач. 1)–4), 6) и 7) ове уредбе, врши Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, преко Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Националне службе за запошљавање, центара за социјални рад и јединствене матичне евиденције корисника борачко-инвалидске заштите.

Проверу испуњености услова за доделу ваучера за лица из члана 4. став 1. тачка 5) ове уредбе, у вези са статусом запосленог, врши Министарство финансија преко Централног регистра обавезног социјалног осигурања.

Проверу испуњености услова за доделу ваучера за лица из члана 4. став 1. тачка 8) ове уредбе, врши Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде преко Управе за аграрна плаћања.

Након спроведене провере институције из ст. 1–3. овог члана, преко FTP сервера, враћају електронски извештај Пошти Србије, а Пошта Србије доставља Министарству електронски извештај са обједињеним подацима из поднетих пријава за она лица, која испуњавају прописане услове за доделу ваучера.

Електронски извештај са обједињеним подацима из става 4. овог члана, који Пошта Србије доставља Министарству, садржи и податке из поднетих пријава за лица из члана 4. став 1. тачка 9) ове уредбе, као и за корисника права на пензију из иностранства.

Изузетно, на захтев Министарства Пошта Србије пакује (опрема) и путем препорученог писма (резервисане поштанске услуге) доставља пријаву и потврду о евидентирању пријаве из члана 8. ст. 1. и 2. ове уредбе.

Чланом 10. уредбе прописано је да вредност ваучера износи 5.000 динара и наведени износ представља максимални износ средстава, која корисник може једном у току календарске године користити при субвенционисаном коришћењу услуга смештаја у угоститељским објектима, без обзира колика је вредност извршене услуге смештаја.

Такође, прописана је садржина података ваучера.

У случају да физичко лице угоститељске услуге пружа непосредно подаци о посреднику из става 2. тачка 2) подтач. (2) и (3) овог члана се не уносе.

Број пријава за доделу ваучера ограничен је расположивим буџетским средствима и рангирање пријава вршиће се на основу датума и времена пријема на шалтеру Поште Србије.

Пријављеним лицима која су стекла право на ваучер, Министарство, преко Поште Србије, доставља ваучере личним уручењем на адресу, путем вредносног писма (резервисане поштанске услуге).

Чланом 11. уредбе прописано је да окончању коришћења услуге смештаја, Угоститељ попуњава и потписује ваучер са подацима из члана 10. ове уредбе, а корисник ваучера, односно његов законски заступник (родитељ, односно старатељ), потписује ваучер о коришћењу услуге смештаја.

Ваучери се могу користити закључно са 20. новембром 2021. године.

Угоститељ је дужан да услуге смештаја пружи имаоцима ваучера лично, у угоститељском објекту за који је издата потврда о резервацији.

У случају да корисник ваучера користи услуге смештаја у већем износу од износа ваучера, Угоститељу се рефундира износ у вредности ваучера.

У случају да је вредност ваучера већа од вредности пружених услуга смештаја, рефундира се износ средстава у вредности пружених услуга.

Угоститељ месечно, а најкасније до 25. новембра 2021. године, доставља Министарству захтев за рефундацију средстава за ваучере реализоване у претходном периоду са пратећом прописаном, са потписаном спецификацијом, која садржи: 1) све пружене услуге са посебно исказаном услугом ноћења и појединачном ценом (која се једино рефундира); 2) исказан износ боравишне таксе, са назнаком о евентуалном умањењу или ослобађању (позив на одредбе прописа којима се уређује област угоститељства).

У случају да физичко лице угоститељске услуге пружа непосредно није у обавези да достави спецификацију из става 7. овог члана.

Посредник са којим физичко лице има закључен уговор и преко кога пружа угоститељске услуге не исказује податке из става 7. тачка 2) овог члана.

Ваучер из става 6. тачка 2) овог члана мора да буде уредно и читко попуњен, без оштећења и корекција.

Ваучери који садрже неправилности из става 10. овог члана неће бити рефундирани.

На основу достављене уредне документације, врши се рефундација средстава, у року од 45 дана од датума пријема комплетне документације.

Чланом 12. уредбе прописано је да даном почетка примене ове уредбе престаје да важи уредба о условима и начину доделе и коришћења средстава за подстицање унапређења туристичког промета домаћих туриста на територији Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 90/19 и 66/20).

Чланом 13. уредбе прописује се да уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јануара 2021. године.

IV РАЗЛОЗИ ЗА РАНИЈЕ СТУПАЊЕ НА СНАГУ УРЕДБЕ:

Успешна реализација Уредбе зависи од бројних активности које министарство треба да изврши, непосредно по њеном ступању на снагу. Пре свега неопходно је расписати обавештење којим се позивају Угоститељи да се пријаве ради реализације шеме доделе ваучера и извршити проверу документације која се доставља уз пријаву. Такође, израђује се листа Угоститеља који испуњавају услове по Уредби, након чега се расписује обавештења физичким лицима за подношење пријава за доделу ваучера и врши обрада пријава, штампање ваучера и финално дистрибуција ваучера корисницима. Са напред наведеним

активностима потребно је отпочети у што краћем року, како би се омогућило да корисници ваучера већ од почетка 2021. године, могу да користе ваучере. Односно, благовременом реализацијом свих активности омогућиће се продужење рока за коришћење ваучера, из ког разлога је и предвиђено да уредба ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

V ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Укупан износ потребних финансијских средства за реализацију Уредбе износи:

- 500.000.000,00 динара за ваучере;
- 20.000.000,00 динара за услуге евидентирања путем наменске апликације, као и за услуге вредносног писма и препоручене пошиљке (резервисане поштанске услуге) које пружа ЈП „Пошта Србије“. - 20.000.000,00 динара за ангажовање лица по уговору о обављању привремених и повремених послова за послове обраде документације у поступку доделе ваучера и рефундације средстава Угоститељима;
- 2.500.000,00 динара за услуге штампе ваучера.

Наведена средстава обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2021. годину („Службени гласник РС“, број 149/20) на разделу 32 - Министарство трговине, туризма и телекомуникација, функционална класификација 473 - Туризам, Програм 1507 - Уређење и развој у области туризма, Пројекат 4003 - Ваучери за интензивирање коришћења туристичке понуде Републике Србије, на економској класификацији 451 - Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама у износу од 125.000.000,00 динара, економској класификацији 454 - Субвенције приватним предузећима 375.000.000,00 динара, као и на Програмској активности 0012 - Истраживање тржишта, управљање квалитетом, унапређење туристичких производа и 22.500.000,00 динара.

Средства у износу 20.000.000,00 динара потребна за накнаду трошкова услуге евидентирања путем наменске апликације, као и за услуге вредносног писма и препоручене пошиљке (резервисане поштанске услуге), које пружа ЈП „Пошта Србије”, Београд, обезбедиће се опциговањем дела добити за 2020. годину овог јавног предузећа. Износ од 20.000.000,00 динара обрачунат је на основу важећег Ценовника услуга ЈП „Пошта Србије“, и исти се аутоматски коригује са, евентуалним, изменама цена у току године. Тачан износ средстава потребних за реализацију услуга ЈП „Пошта Србије“, биће утврђен по реализацији послова из ове Уредбе, о чему ће се закључити посебан уговор.